

манастир Подмаине - храм Успења Пресвете Богородице
са благословом игумана јеромонаха Рафаила

ПРАВОСЛАВНИ ПРАЗНИЦИ

**ОБРЕЗАЊЕ ГОСПОДЊЕ
СВЕТИ ВАСИЛИЈЕ ВЕЛИКИ
НОВА ГОДИНА**

**Лк. 2, 20-21; 40-52; зч. 6, Лк. 6, 17-23, зч. 24.
Кол. 2, 8-12; зач. 254; Јевр. 7, 26-8, 2; зл. 318.**

**дневник православној свештеника
МОРАМ ДА СЕ УРАЗУМИМ**

*Неко имађаше смокву по-
сађену у свом винограду, и
дође да тражи рода на њој и не
нађе. Онда рече виноградару: Ево
три године како долазим и тра-
жим рода на овој смокви и не на-
лазим. Посеци је! Зашто и земљу
да слаби? А он одговарајући рече
му: Господару остави је и ове годи-
не...*

(Лк. 13, 6 - 8)

Овим се речима циља на годи-
не које су протекле. Не први пут,
Домаћин винограда обраћа
пажњу на смокву и не први пут,
Он узалуд иште на њој плода.
Може бити да ни ја нисам успео
да се довољно усавршим у
прошлим годинама? Ни ја,
можда, нисам успео да иско-
ристим дате околности на добро,
и слично оној смокви, нисам
оправдао очекивање свог До-
маћина? Зар ће се и ове године

поновити то исто? У годинама
које су прошле било је много
изгубљеног времена, много при-
лика је пропуштено, мало је било
одговора на позиве мог Господа-
ра! Осврћући се уназад на све те
године морам да закључим да су
оне прошле сасвим бесплодно!
Зар ће и ова година бити слична
протеклим јаловим годинама?

Не, што мање времена остаје
за испуњење Божје воље, што се
ближе примичем крају, то сам
више дужан да се уразумим, про-
будим и изменим много тога у
свом животу! Пребирајући у уму
све што је прошло, не могу да се
сетим свих безбројних добара
којима ме је обасипао Господ.
Како да се не наддам да ме ни у
овој години Он неће оставити без
Своје љубави, Свог милосрђа?
Шта год да ме очекује у бу-
дућности, не сумњам да ће
Господ сам усмерити сваки мој

његови савети и решења бе-
зусловно бити правилни, зато
своје савете и поуке пастви оцењу-
је као црквену тајну. Обично
уопште не чита духовне књиге
сматрајући да су се рукополо-
жењем његове мисли већ освети-
ле. У разговору овакав човек по
нечему подсећа на пијанца, који је
уверен да ће стуб, ако га он до-
дирне, пасти. Стуб неће пасти, али
јако може да повреди човека, који
му се нашао на путу. Постоје «ду-
ховне руковође» које се додвора-
вају страстима и жељама духовне
деце из таштине или како би их
везали за себе. Човек воли онога
ко оправдава његове страсти. Има
«стараца» који окупљају духовну
децу само зато да би их послали да
раде у њиховој башти.

Уколико духовни руковођа не
буде интуитивно осећао душу
своје духовне деце најчешће ће
падати у две крајности – или ће
почети да показује сувишан опрез
остављајући болест да се мирно
развија, а чиреве да труну, или –
што је својствено неискусним, али
одлучним лекарима, - и пре него
што искористи сва средства, одмах
ће почети да примењује шок тера-
пију и ампутацију.

Господ је сваком човеку дао не-
ки талант. Реч талант је веома
добро употребљена - то је мера
злата. Бог је као родитељ сваком
човеку дао у наслеђе нарочите
способности и одређено призвање.
Треба их само наћи, не погрешити,
не разменити оно што је својст-
вено сопственој души за туђе,
што ће за човека бити спољашње и
беживотно. Човек не сме да за-
мењује себе другим. Јеванђеље је
Личност Самог Христа Спаситеља:

оно је божанско и истовремено ду-
боко човечно. Зато ће сваки човек
у њему наћи самог себе. Јеванђе-
љске заповести дају ширину и сло-
боду унутрашњем животу. Христос
је упозоравао Своје ученике да не
замењују заповести спољашњим
правилником, формулама живота,
кад се личност и индивидуалност
не оријентишу на идеал Јеванђе-
ља, већ се гуше формалним зако-
нима. У овом је принципијелна
разлика између хришћанства, које
препорађа личност у Богу и
талмудизма, који затвара човека
за читав живот у гвоздени корсет
правила, закона, дозвола и забрана
како би направио уопштени тип
Јеврејина. Јеванђеље је у свом
универзализму окренуто ка
личности, а Талмуд је упућен
етносу као самосталном субјекту и
највишој вредности. У исламском
фатализму личност је условљена,
предодређена; овде царује закон
нужности. У хиндуизму и будизму
личност као реалија уопште не
постоји, она је само тренутна
форма општег безобличног бића.

Појмови личности и слободе су
међусобно нераскидиво повезани.
Христос нам је открио безгра-
нична унутрашња пространства
слободе као нове хоризонте, који
се смењују приликом усхођења у
висину. Човеку је дарована ова мо-
гућност да живи у складу с обра-
зом и подобјем Божјим. То је
могућност да се човек избави од
ропства греха уз помоћ благодати
Божије, да се врати себи, а од себе
Богу, да поново од духовне интеле-
ктуалне амебе постане бо-
гослична личност.

email: kontakt@manastirpodmaine.org

интернет презентација: manastirpodmaine.org

корак, и због тога, у потпуном поверењу, прелазим праг наступајуће године.

Само, питам себе како сам провео прошлу годину. Почео сам са усрдним обећањима, с најбољим намерама, али они су убрзо испарили и ја сам је про-

вео без користи, ништа у њој нисам стекао, нисам се померио напред! О, Господе! Не дај ми да поновим једно те исто „и ове године“. Помози ми да Ти принесем плод у трпљењу и смирењу свог срца!

архимандрит Рафаил (Карелин) ПРОНАЋИ БОГА И СЕБЕ

Спасити се значи пронаћи Бога и себе самог. Сваки човек је непоновљива појава, у овоме су изражени премудрост и лепота Творца. Неки спасењем сматрају негирање себе као личности и индивидуалности, растварање у некој општој, апстрактној идеји. Мислимо да је то заблуда.

Човек не треба да се ослободи себе, већ оног туђег у себи, сачувавши своју личност и индивидуалност као дар Божји. Кад би циљ стварања било уопштавање и унификација, Господ би могао да нас створи у облику једнаких геометријских фигура. Сваки човек има непоновљиву телесну структуру. То је знак тога да сваки има и душу, која је непоновљива у целом свету. И у овоме као да нам се помало открива лепота Божија, одражена не у једнообразности, већ у разноврсности Његове сопствене творевине.

Човек мора да пронађе себе у оном туђем што упада у њега, што га је опколило са свих страна. А туђе јесу грех, страсти и свет. Међутим, на духовном путу

се често среће управо оваква грешка: да би се слободио од туђег и накалемљеног човек ломи не само грех, већ и себе, уништава непоновљивост своје личности која му је од Бога дата, односно лице своје душе. Ово подсећа на то као кад би рестауратор уместо да очисти слику од гарежи и прљавштине премазао и насликао на истом овом платну другу слику, и то невешто.

Човек проналази себе само у борби с грехом: он као да ископава и извлачи себе из земље својих страсти. Како разликовати глас греха и страсти од гласа душе? На глас греха срце се одазива узнемиреним осећањем, оно или притајивши се ћути, или да се сликовито изразимо, јеца. Грех притиска људско срце, чини га малим, уским и сивим. Нека сенка пада на човека – сенка будућег плаћања. Глас страсти је праћен осећањем насладе, притом ум као да склапа своје очи, урања у таму, а пажња се слива с осећањем насладе, пије је као чашу с опојним слатким напитком. По свом дејству наслада је успављивање, погружавање у

подсвест, у процес који нема циљ, односно кад циљ постаје сам процес или мутна радост нерава и крви, која личи на чудно задовољство, које осећа човек чешући на свом телу лишајеве или рану. Знак страсти јесте гашење разума (било да је то гнев или похот), души туђа сувишна везаност за некога или нешто, мисао да не можемо да живимо без овога («другог»). Више од тога, подсвесно предмет страсти за нас стиче значај самог божанства

Дакле, прво што нам се чини, зло је спољашње подражавање примерима, у којима је увек присутна глума. Чак и ако та глума буде спојена с трудом, који долази до степена подвига, овакав подвиг ће се показати као нешто спољашње за душу. Друго је насиље: насиље света (по речима аскета, обичаји света јесу распламсале страсти), насиље од стране наших ближњих, који желе да будемо слични њима. Родитељи, који су деци дали живот често на нивоу подсвести желе да живе у својој деци и зато врше насиље над личношћу свог детета, које није копија својих родитеља, већ друго биће. Против овог насиља су потребни храброст и смирење; уосталом, храброст и смирење су, ако се правилно схвате, једно исто. Смирење без храбрости се претвара у кукавичлук, у капитулацију пред спољашњом силом, а храброст без смирења се претвара у дрскост, у жељу да се ударцем одговори на ударац.

Још један облик насиља потиче од неискусних духовних руководилаца. У духовном руководству човек мора да посе-

дује способност да осећа туђу душу. За духовно руковођење људи се не «постављају», количина прочитане литературе не чини човека духовним наставником. Овде су неопходне способности, интуиција, благодат Духа Светог како би човек видео душу сваког човека, како би је осетио, како би помогао човеку да пронађе самог себе и свој пут. Духовник, који делује по шаблону и шеми, као психолог, унакажаваће своју децу. Човекова душа је дубља од свих система и теорија. Духовни отац мора да поседује вид, који види лице душе, као да улази у другу личност, види је изнутра, преузима у себе. У две исте ситуације за два различита човека он може да укаже супротна решења, на исто питања може да да различите одговоре. Неискусни руководилац ће се присећати шта је читао код једног или другог светог оца, као да с полице узима лек на слепо и даје га човеку не знајући од чега овај болује. Духовни руководилац се не може постати по наруџбини, као што није могуће постати песник начитавши се стихова – то је дар Божји, то је она древна харизма, која, нека је то и у ослабљеном и скривеном облику, ипак још увек делује у савременом црквеном животу. Навешћемо још један пример: неки неискусни духовни руководилац може да личи на лекара, који окруживши се приручницима пише рецепт, а да притом чак ни не види болесника и његову болест. Дешава се и следеће - «духовни руководилац» сматра да је добивши свештенички чин заједно с њим добио и гаранцију да ће сви